

SECTIONIS PRIMÆ PORTIO-
NIS QUARTÆ, PARTIS PRIMÆ DE PRI-
MARIIS METEORORVM PRINCIPIIS LIBRI
PRIMI CAPVT PRIMVM.

*In quo variæ philosophorum tam veterum quam recentiorum opiniones
de Meteori nomine essentiaq; pertractantur.*

Vamuis per integrum tractatus nostri physici librum septimum de variis meteororum naturis tam physicis quam metaphysicis, atque etiam per totum partitertiæ sectionis primæ portionis secundæ, De præternaturali vtriusque mundi historia filum, verba satis copiosa fecerimus, hoc nihilominus in loco inquisitione paulo accuratiori ad eorum centra penetrare me cogit profunda subjecti huius præ manibus versantis speculatio atque instituti nostri necessitas. Nam quicumque ad meteororum meditullia penetrare cupit, & non tale tandem negotium ad exitum felicem perducere tentat, ille quidem non ad minimum DEI & naturæ arcanum se pertigisse fatebitur. In primis igitur, priusquam in profundum tantæ difficultatis opus descendam, quid Philosophi tam Veteres quam recentiores de generali meteori appellatione, essentia, & origine excogitauerint, verbo quidem & luculenter expediam.

Græci nomèn meteoron à sublimitate positionis eiusdem in regione aeris imposuerunt: At à nostratibus impressiones deo nuncupantur meteora, quoniam vt plurimum illa in sublimi, hoc est, in altis aeris regionibus inprimi atque formari videntur, At vero huiusmodi eorum appellatio iis non ab essentia seu constitutione, sed ab eorum situ potius attribuitur: respectu vero ipsorum consistentiæ à philosophis corpora dicuntur imperfecte composita & imperfecte mista, vel (vt nonnulli volunt) propter subitanæ ipsorum generationem, vtpote quæ in instante quasi seu temporis momento formari obseruantur. Alii volunt, quod corpora imperfecte composita ideo dicantur, quoniam eorum compositio non videtur fieri secundum substantiæ mutationem, & iuxta qualitatum alterationem. Quidam ea imperfecte mista dicunt, quatenus corporibus animatis & perfecte mixtis comparantur: Denique sunt & alii, qui asseueranter dicunt, impressiones has ideo mixta imperfecta dictitari, quoniam in iis forma perfecta non acquiritur, nec magna partium alteratio in huiusmodi compositioe inuenitur, sed quia partes leuiter alteratorum inter se confunduntur: Atque hæc est ratio cur huiusmodi imperfecte misti partes tam facile dissipentur ab inuicem & in sua elementa primaria dissoluantur, ex quibus antea nulla perfecta mistione vel transmutatione facta, fuerunt coagulata.

Quod autem ad harum impressionum existentiam attinet, omnes duo ad eam requiri consentiunt; Vnum videlicet in quo fiunt, & est aer quasi medium seu spiritus mundi infimus, qui est meteororum omnium matrix; aliud ex quo, & concludunt illud esse vaporem seu vt alii volunt, fumum, vel à terra vel ab aqua fundamentaliter exurgentem, in quo motu sursum versus, calorem cælestem, magis principalem & primario agentem & illum aerium secundario fecerunt: deinde materiam istam ita sursum eleuatam per naturam coaguli partim cælestis partimque elementaris coadunari & informari sentiunt.

In causa tamen materiali nonnulli discrepare videntur, cum vnus vaporem tantum eligit pro vniuersali meteororum materia, alii vero vaporem & exhalationem subiecta eorum materialia esse asserunt, dicentes, vaporem esse calidum & humidum: Vnde meteora aquea ab eius substantia procedere credunt, at vero impressiones ignitas ab exhalatione ideo prouenire volunt vtpote quæ iuxta ignis naturam est calida & sicca, atque hinc loco vaporis fumum fecerunt communem meteororum materiam, quippe qui cum de cuiuslibet elementi natura participet, est nonnunquam calidus & siccus, & quandoque calidus & humidus, vnde materia eius est tam apta ad impressionum aquaticarum, quam ignitarum procreationem: At vero Robertus Lincolniensis, autoritate Aristotelis stipatus, exhalationem sub vaporis dimensione concludere videtur, vtpote quem iuxta dicti Aristotelis sententiam tripartitam esse statuit, videlicet, calidum & siccum, calidum & humidum, atque frigidum & humidum: quorum priorem à terra vel terreo, postremum ab aqua vel aqueo, atque medium ab vtroque sed aqueo dominante materialiter extrahi asseueravit; Hinc ergo erat, quod vaporem definiuerit substantiam subtilem ab vno aliquo vel duobus elementis inferiori-